

Gij iekdingh cien bak bi gaxgonq, Yauzczu Beilungj itcig haeujcej daengz seizneix.

Caj daengz Yenzluj gingz ndaej hwnj fagcuiz hung le, daxau youh hawj de dawz fagcuiz iq. Boux canghrin dawz fagcuiz dwg yied dawz yied iq, baenzneix mwh dawz fagcuiz seiz, couh ndaej daem ndaek rin baenz gij yienghcej bonjfaenh siengj aeu. Faq ciengz ndeu doek faq ciengz ndeu caep roengzbae, faj fwngz Yenzluj gig vaiq couh lumj daxau nei lingzgiuj miz rengz, de guh boux saefouh hung caep ciengz seiz, lij caengz rim cibgouj bi. Yenzluj nyinhnaeuz, de aiq guh saefouh caep ciengz baenz ciuh, liuh mbouj daengz, gvaq bi lai le, de couh bae Bwzswz Ginhfwnhgi dang bing lo. Mwhhaenx dwg 1970 nienz, guekgya haucau daengx guek bekking cungj rox hoenxcienq, bouxcoz miz ceiqheiq cungj wnggai haeuj budui bae dang bing.

Seiqgyaiq sawqmwh bienq hung ndaej mbouj miz henzgyaiq, Yenzluj yawj gij naz bingzbwdbwd, gij gai bingzbwdbwd, Dahyougyangh mbouj dingz mbouj duenh rongx, ndawsim lau dangqmaz. Deng, dwg lau, Yenzluj cingcuj ndaejgeiq cungj roxnyinh neix, gij sengswt rim da ndaw singz Bwzswz hawj de roxnyinh baez byaij yamq ndeu cungj byaij mbouj daengz daej, neix hawj de youheiq caemhcai dwglau dangqmaz. Gvaq lai bi le, Yenzluj mbat doek mbat bin hwnj Banzgaj Dunz, gienq gij vunz Banzgaj Dunz buen ranz daengz laj bya bae seiz, ndaw lwgda gyoengqde couhdwg cungj dwglau neix.

Daj budui fuzyenz dauqma le, Yenzluj guh Houlungz Dadui duicangj giem minzbingh yingzcangj geij bi le, doeklaeng youh daengz Yienh Sizbinj Gunghsw guh hong. Moix ngoenz lajbyonghngoenz roengzban le, Yenzluj cungj aeu bin aen lai cungdaeuz roenbya dauqma Houlungz Cunh, gizhaenx miz Mehginh, miz Dahvah, lij miz seiq laeq lwgnyez de dem. Couh lumj daxau gangj yienghde, Dahvah doeklaeng caen baenz mehyah Yenzluj lo. Mehginh naeuz, Siuj Nanz ha, mwngz mbouj rox, gij yienzfaenh Yauzczu Beilungj geij cien bi gaxgonq couh dingh gvaq lo. Yenzluj caeuq Mehginh cungj haengj heuh gou guh Siuj Nanz, neix hawj gou roxnyinh Houlungz Cunh gig doxndiep. Mehginh naeuz, Mwngz ciuhgonq itdingh dwg vunz Houlungz Cunh, cijmiz boux vunz Houlungz Cunh cij roxnyinh gizneix doxndiep.

Mehginh gangj coenz vah neix seiz, gou lij gig coz, mwhde lauheiq dwg 2002 nienz, gou geiq mbouj

Yenzluj

然

鲁

Loz Nanz sij Moz Beibei hoiz

罗南 著 莫蓓蓓 译

千百年前的约定，背陇瑶人一直坚守到现在。

等到然鲁抡得动大锤，叔叔却又让他拿小锤。石匠的锤子是越拿越小的，拿到手锤的时候，就能随心所欲地把石头敲出自己想要的样子。一堵墙接一堵墙砌下去，然鲁的手很快跟叔叔一样灵巧有力，他当上砌墙大师傅时，还没满十九岁。然鲁以为，他会当一辈子的砌墙师傅，不承想，一年多后，他就到百色军分区当兵去了。那时候是1970年，国家号召全民皆兵，有志青年都应征入伍。

世界突然大到没有边际，然鲁看着平展展的稻田、平展展的街道，右江河日夜不停地咆哮，内心里满是惶恐。是的，是惶恐，然鲁清晰记得这种感觉，百色城满眼的陌生让他感觉每走一步都探不到底，这让他无比焦虑和恐惧。多年后，然鲁一次次爬上盘卡屯，劝盘卡屯的人把家搬下山时，他们的眼睛里就是这种惶恐。

从部队复员回来后，然鲁做了几年后龙大队队长兼民兵营长，后来又到县食品公司工作。每天下午下班后，然鲁都要爬一个多小时的山路回后龙村，那里有玛襟，有氏花，还有他的四个孩子。正如叔叔说的那样，氏花后来真的成了然鲁的妻子。玛襟说，小南呀，你不知道，背陇瑶人的姻缘是几千年前就定下来了。然鲁和玛襟都喜欢叫我小南，这让我感觉后龙村很亲。玛襟说，你上辈子一定是后龙村人，只有后龙村的人才会感觉后龙村亲。

玛襟说这句话时，我还很年轻，那时候也许是2002年，我记不真切了。我常在周末，爬上高高的后龙山，去陇署屯听她唱背陇瑶迁徙古歌。玛襟盘腿坐在火塘边，抽一尺来长的烟杆，七八枚铜板叠串成的流苏，从烟杆尾悬下来，在火光中晃动。玛襟的眼睛长久停留在火塘里，似乎在等待什么，她双唇开启，苍凉的歌声便藤蔓一般，盘缠交错，在屋子里生长繁茂。

然鲁已经回后龙村做村干了，先做村主任，后来又做村支书。他常年穿一身泛白的旧军装，像是同一件衣服从来不曾更换。然鲁说，当过兵的人，就再也脱不下军服了。

然鲁说起修建学校的事。那段时间，他正计划把三台小学的旧房子拆了，重建一栋三层的教学楼，原来那座木瓦房实在太旧了。那时候，后龙村有五所小学，分布在三台屯、陇喊屯、陇署屯、盘卡屯、马岭屯，其中三台小学的学生最多，生源最广。

然鲁写了好几份报告，递送到镇政府、教办、教育局、民族局等部门筹措经费，接下来还要动员后龙村的人投工投劳，大家一起把旧房子拆下来，把操场挖出来，等建筑工人把教学楼建好，才又一起把操场填方平整。然鲁都计算好了，有学生来三台小学读书的屯，每家出四个工就够了。

三台小学建好后，外出务工的人却越来越多了，年轻人流水一样不断往外走，孩子们跟随父母，流到各地去。后龙村没那么多学生了，五所小学便整合成一所小学，也就是三台小学，后来扩展成后龙村中心小学。十几年过去，学校设施越来越好，国家对少数民族教育的投入越来越大，社会各界的捐资助学也越来越多，背陇瑶孩子上学却仍然有一搭没一搭的，他们有时候去上学，有时候就在家放羊或种地，也或许什么活儿都没干，纯粹只是想玩了，也或许突然就嫁人了，老师去到家找时，早婚的女孩子已腆起了肚子。他们像后龙山顶无羁的风，没有人知道他们的来去。然鲁把一个没做完的梦，种植到孩子们身上，却似乎没能长出相同的梦来。

二

凌云县城在山下，后龙村在山上。抬头低头间，便能看得见彼此。

ndaej geijlai lo. Gou ciengz youq couhmoz, bin hwnj Byahoulungz sangsetset, bae Lungsj Dunz dingq de eu gij fwen ciuhgeq gvendaengz Yauzczu Beilungj senjheiz. Mehginh naengh youq henz gumzfeiz, cit gaenj ganjen miz cik lai raez he, caet bet aen muenh daeb con baenz diuz, daj giz byai ganjen boep roengzdaeuj, youq ndaw rongheiz bibuengq. Lwgda Mehginh yawj coh ndaw gumzfeiz gig nanz, lumjnaeuz deq maz, de aenbak baez hai, gij sing fwen couh lumj gogaue nei, geuj bae geuj dauq, youq ndawranz majhung caemhcai maj ndaej mwncupcup.

Yenzluj gaenq dauqma Houlungz Cunh guh ganbu ndaw mbanj lo, guh cunhvej cujin gonq, doeklaeng youh guh cunhchisuh. De ciengzseiz daenj geu buhbing gaeuq gaenq saeg ndaej miz giz hau lo, lumj gwq dwg geu buhvaq neix ndwi, coengzlaiz mbouj rieg gvaq. Yenzluj naeuz, boux vunz dang bing gvaq, couh caiq hix duet mbouj roengz buhbing lo.

Yenzluj dwen daengz gij saeh laeb hagdangz. Duenh seizgan haenx, de cingq giva lid gij ranz gaeuq Sanhdaiz Siujyoz bae, caiq hwnq aen laeuz hung miz sam caengz sang ndeu, yienzlaiz aen ranzvaxfaex haenx saedcaih gaeuq lai lo. Mwhhaenx, Houlungz Cunh miz haj aen siujyoz, faenbouh youq Sanhdaiz Dunz、Lungjhanj Dunz、Lungzsuj Dunz、Banzgaj Dunz、Majlingj Dunz, ndawde Sanhdaiz Siujyoz hagseng ceiq lai, ranz hagseng faenbouh ceiq gvangq.

Yenzluj sij le geij faenh baugau, soengq daengz cin cwngfuj、gyauban、gyauyuzgiz、minzcuzgiz daengj bumwnz couz aeu cienz, cieplaeng lij dungyenz gyoengq vunzmbanj Houlungz Cunh mbouj aeu ngaenzhong daeuj guh hong, daihgya itheij lid ranz gaeuq、vat cauhcangz, caj gunghyinz laeb baenz laeuz moq le, caiq itheij dienz cauhcangz ndaej bingzbwdbwd. Yenzluj cungj suenq ndei lo, boux hagseng daeuj Sanhdaiz Siujyoz doegsaw, ranz de ok seiq boux vunz daeuj banghong couh gaeuq lo.

Sanhdaiz Siujyoz laeb baenz le, vunzmbanj okrog bae guh hong cix yied daeuj yied lai lo, bouxcoz lumj raemxlae nei mboujduenh byaij coh baihrog bae, gyoengq lwgnyez riengz bohme, lae bae gak dieg lo. Houlungz Cunh mbouj miz baenzlai hagseng lo, haj aen siujyoz couh comz baenz aen siujyoz ndeu, hix couhdwg Sanhdaiz Siujyoz, doeklaeng gyahung baenz le Houlungz Cunh Cunghsinh Siujyoz. Cibgeij bi gvaqbae, gij sezsih ndaw hagdangz yied daeuj yied ndei, guekgya youq gij gyauyuz siujsoq minzcuz roengz cienzngaenz yied daeuj yied lai, gwnzbiengz gien cienz bang hag hix yied daeuj yied lai, hoeng lwgnyez Yauzczu Beilungj haeuj hag lij dwg maij bae couh bae、mbouj bae cixbah, gyoengqde mizseiz bae hagdangz, mizseiz couh youq ranz langh yiengz roxnaeuz ndaem naz, lauheiq maz hong cungj mbouj guh, cij dwg siengj guhcaemz lo, hix lauheiq sawqmwh couh haq vunz lo, lauxsae bae daengz ndawranz ra seiz, aen dungx dah hagseng gaenq dongq lo. Gyoengqde lumj gij rumz dingj Byahoulungz nei mbouj miz suksiemj, mbouj miz vunz rox gyoengqde gvaq gyawz bae. Yenzluj ndaem aen loq bonjfaenh caengz guh liux ndeu daengz gwnz ndang gyoengq lwgnyez bae, hoeng lumjnaeuz mbouj maj ndaej ok aen loq doxdoengz daeuj.

Ngeih

Yienhsingz Lingzyinz youq laj bya, Houlungz Cunh youq gwnz bya. Ngiengxyaeuj ngaemgyaeuj, couh yawj ndaej raen doiqfueng.

(2)